

Notă informativă

la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea „Programului Național de Extindere și Reabilitarea Pădurilor pentru perioada 2023-2032 (10 ani) și Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia pentru perioada de 5 ani)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Mediului cu suportul Băncii Mondiale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Programul Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor pentru perioada 2023-2032 (în continuare - PNERP) a fost elaborat în conformitate cu art. 5 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern și cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

Elaborarea PNERP a fost condiționată inclusiv de fluctuațiile prețurilor la resursele energetice, care stimulează de a găsi noi soluții pentru aprovizionarea actuală și în viitor cu resurse proprii durabile, micșorând presiunea asupra pădurilor. Este de menționat că pădurile în ultimii 30 ani devin tot mai vulnerabile. Această situație pune în pericol întregul potențial al pădurilor, în calitate de ecosistem, care sechestrează gazele cu efect de seră (CO₂) și contribuie la reducerea scăderii efectelor climatice nefavorabile.

Scopul major al PNERP este asigurarea necesităților țării cu produse/servicii generate de păduri întru sporirea rezilienței la schimbările climatice pe termen lung prin conservarea și dezvoltarea resurselor forestiere naționale. În termeni de menținere și continuitate a pădurilor, PNERP va realiza activități extinse de plantare a arborilor/puietilor și reabilitare/promovare a vegetației forestiere pe o suprafață de cel puțin 145 mii hectare pentru o perioadă de 10 ani. Aceste activități se vor desfășura atât pe terenuri noi (prin împădurire), cât și pe terenuri cu vegetație forestieră necorespunzătoare sau puternic degradată (prin reîmpădurire)

Astfel, PNERP a fost conceptualizat pentru a face față provocărilor de schimbări climatice, protecția ecosistemelor silvice și celor social-economice. Iar necesitatea realizării PNERP va crea condiții pentru:

a) asigurarea societății cu multiple beneficii ale pădurii (implicit siguranța energetică),
b) creșterea continuă a importanței pădurilor pentru adaptarea la schimbările climatice (implicit siguranța pedo-hidrologică),

c) menținerea/conservarea biodiversității ca garant al sistemelor alimentare durabile.

La finalul implementării PNERP se urmăresc a fi atinse următoarele rezultate scontate:

- extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație forestieră până la cel puțin 15% din suprafața țării către 2032;
- creșterea potențialului productiv cu 10% față de cel existent către 2032;
- plantații forestiere noi (110 mii ha) și terenuri reabilitate/reconstruite (35 mii ha) până în 2032;
- diminuarea indicelui de fragmentare a pădurilor cu 0,75 unități (ceea e înseamnă compactitate mai mare) prin îmbunătățirea conectivității ecologice cu habitate asigurate pentru biodiversitate către 2032;
- reducerea suprafeței de terenuri degradate cu 45 mii ha către 2032;

- consolidarea sectorului forestier comunal prin extinderea suprafețelor împădurite și reabilitarea celor existente, instruirea personalului și elaborarea planurilor de management forestier (85 mii ha), către 2032;
 - consolidarea sectorului forestier privat prin extinderea suprafețelor împădurite, instruirea personalului și elaborarea planurilor de management forestier, către 2032;
 - reducerea suprafeței terenurilor puternic erodate cu 15 mii ha către 2032;
 - întărirea carcasei hidrologice prin împădurirea a 15 mii ha de fâșii riverane către 2032;
 - diminuarea proceselor de eroziune a solurilor și protejarea a circa 350 mii ha terenuri agricole prin crearea/reabilitarea a 10 mii de perdele forestiere de protecție a câmpurilor agricole către 2032;
 - consolidarea capacităților de diminuare a incidenței incendiilor forestiere prin elaborarea planurilor de management antiincendiar, precum și crearea infrastructurii antiincendiară în pădurile noi sau reabilitate (echipament, surse de asigurare cu apă, fâșii mineralizate, turnuri de pază și monitorizare etc.), 145 mii ha către 2032;
 - consolidarea capacităților de management al pajiștilor prin implementarea unor activități practice de creare și reabilitare a sistemelor silvopastorale, 5 mii ha către 2032;
 - consolidarea capacităților pepinierelor forestiere private și comunale cu atingerea unor capacități de 5 -7% din necesarul de material forestier de reproducere către 2032;
 - crearea locurilor de muncă pentru circa 20600 persoane către 2032;
 - cadrul legal actualizat și îmbunătățit (Codul Silvic, Codul Funciar, Legea perdelelor forestiere de protecție, Legea pajiștilor, norme tehnice etc.) către 2032;
 - sub-sectorul de asigurare cu material forestier de reproducere reorganizat (90% creștere a MFR de calitate în condiții industriale, inclusiv 20-30% cu rădăcini protejate), creșterea a circa 860 mln. puieți către 2032;
 - consolidarea capacităților de gestionare a fondului forestier prin digitalizarea proceselor și activităților necesare de executare a lucrărilor silvice și de asigurare cu material săditor forestier de reproducere către 2032.
- PNERP reprezintă viziunea strategică pentru dezvoltarea Republicii Moldova în următorii zece ani și care va consolida reziliența în eventualitatea de crize și va ghida, în raport cu prioritățile naționale de dezvoltare, atingerea unui nivel de viață sănătos într-un mediu sustenabil și sigur.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

PNÎR răspunde și angajamentelor Republicii Moldova în raport cu partenerii de dezvoltare. Inițiativa de împădurire/reîmpădurire este armonizată cu principiile Convenției pentru Diversitatea Biologică, ratificată de Moldova în 1995. În particular, PNERP se încadrează în angajamentele și tendințelor globale legate de păduri și utilizarea terenurilor (Declarația liderilor de la Glasgow privind pădurile și utilizarea terenurilor, Planul Strategic ONU pentru Păduri 2017-2030, Pactul Verde European).

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Anterior, prin Strategia privind diversitatea biologică a Republicii Moldova pentru anii 2015-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.274/2015 au fost prevăzute măsuri la nivel sectorial, care încadrau obiectivele specifice, în special: *în domeniul silviculturii și agriculturii, în domeniul gestionării apelor, amenajării teritoriului și turismului, precum și în domeniul educației și sănătății*. Deoarece domeniile silvicultură, agricultură și turism aparțineau diferitor autorități publice centrale, Strategia enunțată nu putea fi realizată în volum deplin. Un alt motiv ar fi resursele insuficiente pentru realizarea strategiei sau folosirea resurselor alocate în alte scopuri decât cele prevăzute.

Actualmente, în cadrul elaborării PNERP au fost trasate 5 obiective specifice:

Obiectiv specific 1 - ***Dezvoltarea și extinderea fondului forestier național***, care va fi realizat prin crearea plantațiilor silvice noi, refacerea terenurilor cu vegetație forestieră degradată și crearea/reabilitarea perdelelor forestiere și împădurirea fâșiilor riverane.

Obiectiv specific 2 - ***Întărirea capacităților de producere a materialului forestier de reproducere*** care va fi atins prin ameliorarea bazei semincere, constituirea a 3 centre regionale de creștere industrială a materialului forestier de reproducere, constituirea Centrului Național de Genetică Forestieră și Seminologie și consolidarea capacităților pepinierelor forestiere private și comunale.

Obiectiv specific 3 - ***Sustenabilitatea vegetației forestiere plantate*** care va fi împlinit prin asigurarea continuității culturilor silvice pe parcurs și mentenanța culturilor silvice create.

Obiectiv specific 4 - ***Îmbunătățirea cadrului normativ și instituțional de reglementare a activităților din domeniul forestier*** desfășurat prin perfectarea cadrului normativ special, consolidarea capacităților instituționale, și modernizarea sectorului prin dotare cu echipamente noi și aplicarea inovațiilor.

Obiectiv specific 5 - ***Asigurarea regimului de pază*** care va fi atins prin îmbunătățirea coordonării inter-sectoriale pentru prevenirea tăierilor ilegale și braconajului, reglementarea activităților pastorale în preajma culturilor/plantațiilor noi, consolidarea capacităților de protecție antiincendiară și promovarea practicilor silvopastorale.

Ca urmare a implementării PNERP, au fost identificate mai multe efecte pozitive care vor crea:

pentru termen mediu:

- locuri de muncă și venituri pentru familii;
- producție agricolă și peisaje sustenabile;
- habitate pentru biodiversitate;
- reglarea termică;
- formarea profesională-silvică printre APL și privați.

pentru termen lung:

- atenuarea schimbărilor climatice și reducerea emisiilor de carbon;
- reducerea degradării solurilor (conservarea solurilor prețioase);
- dinamică pozitivă a sedimentelor în rețeaua hidrografică;
- asigurarea cu produse lemnoase și nelemnoase.

5. Fundamentarea economico-financiară

Costul general al realizării PNERP este de €739,2 mln. sau o medie anuală de €73,9 mln., din care costurile directe pentru lucrările de împădurire/reîmpădurire (inclusiv mentenanța) vor constitui circa €614 mln. sau 82,9% din costurile generale.

Din valoarea totală a costurilor pentru implementarea PNERP de €739,2 mln., contribuția Guvernului (bugetul de stat) €111,2 mln. (15%), Moldsilva – €11,1 mln. (1,5%), surse internaționale €618,9 mln. (83,5%).

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea PNÎR va necesita modificarea mai multor acte normative, care vor fi racordate și incluse spre modificare, în conformitate cu perioada stabilită în planul de acțiuni pentru implementarea acestuia.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii, însoțit de Notă informativă va fi plasat spre consultare publică pe paginile web.

(secțiunea – Transparența decizională):

- www.mediu.gov.md;
- www.particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul definitivat, în baza obiecțiilor și propunerilor înaintate de instituțiile implicate în procesul de avizare, va fi expediat către Centrul Național Anticorupție, în modul stabilit.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu este necesar.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul este supus expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

Nu este necesar.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV